

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, 1838.]

[ΑΡΙΘ. 14.]

Η ΚΙΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ.

救世主坐山教訓

三

到祭臺而記悟爾得罪過兄弟則畱爾禮物在
臺前而先往與弟兄相和後復來獻爾禮物也。
同爾債主在路間時早相和恐何時債主解爾
到審司又審司交爾與吏員致吏員以爾入囚
也。我確語爾知待爾還債於末釐之先爾斷不
得出囚矣。爾聞得昔有言爾不可行姦惟我語
爾知凡觀看婦女致懷邪慾向之則在心已同之
救世主坐山教訓

行姦。故若爾右目惑爾則拔出之擲去之蓋寧
可失一骸不致全身投入地獄也。又若爾右手
惑爾則割去之擲去之寧可失爾一骸不致全
身投入地獄也。昔有云凡休厥妻者則可交之
以休書惟我確語爾知凡休厥妻者若非爲邪
淫則使之行姦又凡娶其受休之婦則爲行姦
也。再者爾聞得有言及古人云爾不可負誓乃

ΔΕΙΓΜΑ ΚΙΝΙΚΟΤ ΒΙΒΛΙΟΤ.*

Η ΓΛΩΣΣΑ τῶν Σινῶν, τόσον ἡ ἔγγραφος ὅσον
καὶ ἡ καθομιλουμένη, διαφέρει παντάπασιν
ὅποιασδήποτε ἄλλης, τὴν ὁποίαν γνωρίζομεν.
Τὰ γράμματα τοῦ ἡμετέρου ἀλφαβήτου εἶναι
ἀπλῶς σύμβολα φωνῶν· οἱ δὲ Κινικοὶ χαρακτη-
ρες ἢ ἔγγραφοι λέξεις εἶναι σύμβολα ἰδεῶν,
καταληπτὰ ὄχι μόνον εἰς τοὺς Σίνας αὐτοὺς,
ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἑτερόγλωσσον λαὸν τῆς Κοιγ-

κίνας, τῆς Ἰαπωνίας, τῆς Μουκούς, καὶ τῆς
Κορέας.—ἀπαράλλακτα ὡς οἱ Εὐρωπαῖοι, ἂν ᾖ
ὁμιλῶσι γλώσσας διαφόρους, νοοῦν ὁμῶς ἐξίσου

*Τὰ Κινικὰ ταῦτα ἐτυπώθησαν ἀπὸ πλάκα στερεότυπον, σταλ-
θεῖσαν ἐκ Κίνας εἰς Ἀμερικὴν, καὶ ἐξ Ἀμερικῆς ἐνταῦθα. Οἱ
Σίνας δὲν γράφουν οὔτε ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ, ὡς ἡμεῖς·
οὔτε ἀπὸ τὰ δεξιὰ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ὡς οἱ Ἀραβες· ἀλλ' ἀπὸ τῆς
κορυφῆς τῆς σελίδος εἰς τὸ βάθος.

όλοι τὰ Ἀραβικά ἀριθμητικά ψηφία. Ὁ Ἕλλην ἢ ὁ Ἀγγλος, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ καταλάβῃ τὸν Ἰταλὸν λέγοντα *trenta due*, ἤθελε τὸν νοήσῃν πάραυτα, ἐὰν ἔγραφε 32. Τὸ προτέρημα τοῦτο, ἴδιον μόνον τῶν ἀριθμητικῶν μας, ἀνήκει εἰς ὅλην τὴν Κινικήν γλῶσσαν. Ὁ κάτοικος τῆς Κίνας γράφει ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κάτοικον τῆς Ἰαπωνίας· οὗτος τὴν ἀναγινώσκει, τὴν καταλαμβάνει, ἀποκρίνεται, καὶ οὕτω συνεννοοῦνται· ἀλλὰ διὰ ζωσῆς φωνῆς δὲν ἤθελαν ποτὲ συνεννοηθῇν, ἐκτὸς ἂν ὁ εἰς ἐλάβανε τὸν κόπον νὰ μάθῃ τοῦ ἄλλου τὴν μητρικὴν διάλεκτον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κίνας, — ὧν αὐτῆς τῶν πολυαρίθμων καὶ μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἐπαρχιῶν, — ὡς καὶ οἱ κάτοικοι γειτονικῶν τινῶν χωρῶν, γράφοντες παριστάνουν τὰς αὐτὰς ιδέας διὰ τῶν αὐτῶν σημείων ἢ χαρακτήρων· ἀλλ' ὁμιλοῦντες δὲν μεταχειρίζονται τὰς αὐτὰς φωνὰς πρὸς φανέρωσιν τῶν αὐτῶν ιδεῶν. Νὰ φέρω πάλιν τὸ προηγούμενον παράδειγμα: — Ὁ Ἕλλην, ὁ Ἰταλός, ὁ Γάλλος, ὁ Ἀγγλος, γράφουν τὰ αὐτὰ σημεῖα, 32, πρὸς φανέρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τριάκοντα δύο· ἀλλὰ προσφέρουν διαφόρους φωνὰς, ὅταν διὰ ζωσῆς φωνῆς θέλουν νὰ φανερώσωσι τὸν ἀριθμὸν αὐτόν· ὁ εἰς προσφέρει τριάντα δύο, ὁ ἄλλος *trenta due*, ὁ τρίτος *trente deux*, καὶ ὁ ἔσχατος *thirty two*. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Κινικὴ γλῶσσα εἶναι μὲν καθολικὴ· ἀλλὰ τὸ καθολικὸν αὐτῆς περιορίζεται εἰς τὸν ἔγγραφον χαρακτήρα· — οἱ κάτοικοι τῶν δύο ἄκρων τῆς αὐτοκρατορίας, οἵτινες ἀναγινώσκουν τὰ αὐτὰ βιβλία, καὶ συνεννοοῦνται ἐντελῶς ἐπάνω εἰς τὸ χαρτίον, εἶναι ὅλοι ἀκατανόητοι πρὸς ἀλλήλους ὅταν ὁμιλῶσιν.

Αἱ ῥίξαι, ἢ προκαταρκτικοὶ χαρακτῆρες, τῶν Σινῶν, εἶναι τὸν ἀριθμὸν μόνον 214· οὗτοι δὲ συνδυάζονται ὁ εἰς μὲ τὸν ἄλλον, διὰ νὰ σχηματίσωσιν ἄλλας λέξεις, ἢ νὰ φανερώσωσιν ἄλλας ιδέας, περίπου κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον συνδυάζονται οἱ ἑννέα Ἀραβικοὶ χαρακτῆρες, διὰ νὰ φανερώσωσι τῶν ἀριθμῶν τὰς ἀπείρους ποικιλίας. Αἱ 214 ῥίξαι, ἢ ῥιζικοὶ χαρακτῆρες, τῶν ὁποίων οἱ μετ' ἀλλήλων συνδυασμοὶ συγκροτοῦν ὅλην τὴν γλῶσσαν, μόνοι ὄντες φανερώνουν ἢ παριστάνουν τὰ κυριώτερα πράγματα ἢ νοήματα, ὅσα ἔχουν αἰτίαν νὰ κοιροποιῶσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν νηπιότητα τῶν γνώσεών των. Ὅσον ἠῦξάναν αἱ γνώσεις, ἐχρειάζοντο φυσικὰ νέοι χαρακτῆρες, διὰ νὰ φανερώσωσι νέα πράγματα ἢ νοήματα. Τὴν χρεῖαν ταύτην ἀνεπλήρωσαν εὐτυχῶς οἱ δημιουργοὶ τῆς γλῶσσης, ὅχι πλάσαντες χαρακτῆρας διόλου νέους, ἀλλὰ συνδυάσαντες εὐφρῶς τοὺς καὶ πρότερον ὑπάρχοντας. Σαφηνίζω τὸν λόγον

δι' ἐνὸς παραδείγματος: — Ἴππος, σκύλος, μέταλλον, λέξεις γενικαί, πολλὰ εἶδη περιέχουσαι, παριστάνονται ὑπὸ ῥιζικῶν χαρακτήρων. Ὁ νοός δὲ, ἡ μίονος, παριστάνονται ὑπὸ τῆς ῥίξης, ἣτις φανερώνει τὸν ἵππον, διὰ τῆς προσθήκης ἀρμοδίου τινὸς συμβόλου, δηλοῦντος εἰς τὴν μίαν περίστασιν τὸν ὄνον, εἰς τὴν ἄλλην τὴν ἡμίονον. Ἀύκος, ἁλώπηξ, παριστάνονται ὑπὸ τοῦ ῥιζικοῦ χαρακτῆρος, τοῦ φανερώνοντος τὸν σκύλον, διὰ τῆς προσθήκης συμβόλου τινὸς, δεικνύοντος κάμμιαν ιδιότητα τοῦ λύκου, ἢ τῆς ἀλώπεκος. Ὁσαύτως ἔοχαρκτήρ, ὁ τοῦ μετάλλου σημαντικός, δηλοῖ ἄργυρον, σίδηρον, κτλ. κτλ., ἰδιαιτέρας τινὸς προσθήκης γινομένης δι' ἕκαστον εἶδος τοῦ γένους μετάλλων.

Ταῦτα περὶ τῆς ἐγγράφου γλώσσης τῶν Σινῶν· περὶ δὲ τῆς ὁμιλουμένης παρουσιάζομεν εἰς τὸν περιέργον ἀναγνώστην τὰ ἐφεξῆς ἀπὸ τὸν εἰκοστὸν ἑνατον τόμον τοῦ συγγράμματος *Lettres Edifiantes et Curieuses*· —

Ὁ Θεὸς γινώσκει, λέγει εἰς τῶν ἀποστόλων τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, ὅστις μετὰ δεκάμηνον διατριβὴν εἰς τὸ Πεκῖνον ἐπεχείρησε νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν Κινικὴν γλῶσσαν, ὁ Θεὸς γινώσκει πόσους κόπους ἐδοκίμασα διὰ τὴν πρώτην μου ταύτην Κινικὴν ὁμιλίαν! Σὲ βεβαιώνω ὅτι ἡ γλῶσσα αὕτη εἶναι διόλου ἀνομοία πάσης ἄλλης. Ἡ αὕτη λέξις δὲν ἔχει ποτὲ παρὰ μίαν κατάληξιν· τὰ ὀνόματα δὲν πάσχουν μεταβολὴν τινὰ διὰ νὰ φανερώσωσιν ἀριθμὸν, γένος, ἢ πτώσεις· τὰ ῥήματα δὲν τρέπονται ποσῶς διὰ νὰ δεῖξωσι πρόσωπον, ἀριθμὸν, χρόνον, ἔγκλισιν, ἐνέργειαν, ἢ πάθος· τίποτε τοιοῦτο δὲν ὑπάρχει· ἡ αὕτη λέξις εἶναι οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ῥῆμα, ἐνικὸν, πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἀρσενικόν, θηλυκοῦ γένους. Στοχάσου καὶ ὅτι ὅλαι αὐτῆς αἱ λέξεις συναριθμοῦνται εἰς 330, καὶ ὅτι αὗται προσφέρονται τόσον διαφοροτρόπως, ὥστε σημαίνουν ὀγδοήκοντα χιλιάδας διαφορῶν πραγμάτων. Περιπλέον, ἡ διάταξις ὧν τῶν μονοσυλλάβων τούτων δὲν ὑπόκειται εἰς γενικὸν τινα κανόνα· ὥστε, διὰ νὰ γνωρίσῃς τὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ μάθῃς τὰς λέξεις, ἀνάγκη πᾶσα νὰ μάθῃς ἐκάστην ἰδιαιτέραν φράσιν· ἡ ἐλαχίστη ἀναξροφὴ ἤθελε σὲ κυμῖν ἀκατανόητον εἰς τρία τέταρτα τῶν Σινῶν.

Ἰδοὺ ἐν παράδειγμα τῶν λέξεων των· — Μὲ εἶπαν ὅτι τσοὺ σημαίνει βιβλίον· λοιπὸν ἐνόμισα, ὅτι, ὁπόταν ἐπροφέρετο ἡ λέξις τσῆ, ἐννοεῖτο βιβλίον. Οὐδόλως! Τσοὺ, ὅτε δευτέρον τὴν ἤκουσα, ἐσήμαινε δένδρον. Τώρα ἐπρεπε νὰ ἐνθυμῶμαι, ὅτι τσοὺ σημαίνει βιβλίον, ἢ δένδρον. Ἀλλὰ πόσον

ἡμην λανθασμένος! Μετ' ὀλίγον εὐρήκα, ὅτι τσοῦ σημαίνει καὶ ἰσχυρὰν θερμότητα· τσοῦ θέλει νὰ εἶπῃ διηγοῦμαι· τσε εἶναι ἡ ἡὼς· τσοῦ ἐννοεῖ συνειδήζω· τσοῦ φανερώνει τὸν χαμὸν στοιχήματος, κτλ. Ὁ καιρὸς ἤθελε μὲ λείψειν, ἃν ἐπεχείρουν νὰ καταγράψω ὅλας αὐτῆς τὰς σημασίας.

Δυσκολία σχεδὸν ἀνυπερβλήτος εἰς πάντα Εὐρωπαῖον εἶναι ἡ προφορὰ των· πᾶσα λέξις προφέρεται μὲ πέντε διαφόρους τόνους· οἱ τόνοι δὲ οὗτοι διακρίνονται δυσκολώτατα ἀπὸ τὸ ἀγύμναστον ὠτίον. Τὰ μονοσύλλαβα ταῦτα πετῶν μὲ ταχύτητα ἐξαίσιον· παραμορφώνονται δὲ καὶ ἀκαταπαύστως δι' ἐκθλίψεων, αἰτινες μόλις ἀφίνουν τι ἀπὸ δύο μονοσύλλαβα. Πεντήκοντα φορὰς τοῦλάχιστον ἀπήγγειλα τὴν διδασχὴν μου εἰς τὸν δοῦλόν μου, πρὶν τὴν ἐκφωνήσω δημοσίᾳ· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, μανθάνω ὅτι ἀπὸ τὰ δέκα μέρη τῆς ὁμιλίας μου (ὡς ἐκφράζονται οἱ Σῖναι) μόλις ἐκατάλαβαν τὰ τρία. Κατ' εὐτυχίαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔχουν θανασιωτάτην ὑπομονήν· καὶ ἐκπλήττονται, ὅταν ξένος ἀμαθὴς ἐμπορήσῃ νὰ μάθῃ καὶ δύο μόνον λέξεις τῆς ἄλλοκώτου γλώσσης των·

Ο ΟΤΑΣΙΓΚΤΩΝ ΚΑΙ Η ΜΗΤΗΡ ΤΟΥ.

Η ΜΗΤΗΡ τοῦ Οὐασιγκτῶνος, — ἥτις ἀπέμεινε χήρα, ἐνῷ ἦτον ἀκόμη δεκαετῆς ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τῆς, — εἶχεν εὐμορφὸν τι πωλάριον, τὸ ὁποῖον ὑπερετίμα· ἦτο μὲν ἀρκετὰ ἡλικιωμένον, ὥστε νὰ τὸ μεταχειρίζονται, ἀλλὰ κανεῖς δὲν εἶχε ποτὲ καθίσειν ἐπ' αὐτῆς, διότι τόσον ἦτον ἄγριον καὶ κακὴ φρενὴς, ὥστε οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ τὸ ἀναβῇ, οὐδ' ἐπεχείρει τις νὰ τὸ καταδαμάσῃ. Ὁ Γεώργιος ἐπρόβαλεν εἰς τινὰς τῶν νέων αὐτοῦ συντρόφων νὰ πιάσωσι τὸ πωλάριον, καὶ νὰ τοῦ τὸ κρατῶσιν ἕως νὰ ἀναβῇ, λέγων ὅτι εἶχεν ἀποφασίσιν νὰ κάμῃ ὅλα του τὰ δυνατὰ διὰ νὰ τὸ ἡμερώσῃ. Οἱ σύντροφοι ἔσπευζαν, — ἔμειναν πρῶτα μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, διώξαντες τὸ ἄγριον ζῶον εἰς περιφραγμὰ τι, ἐπέτυχαν ὑστερον ἀπὸ μεγάλους κόπους νὰ τοῦ βάλῃσι τὸν χαλινόν. Ὁ Γεώργιος ἐπέταξεν ἀμέσως ἐπάνω εἰς τὰ νῶτά του· — τὸ στενοχωρημένον δὲ πωλάριον ἀνεπήδα εἰς τοὺς ἀνοικτοὺς ἀγρούς, ὄρθιον στεκόμενον, καὶ σφοδρῶς τινάσσον ἄνω κατὰ τὸν τράχηλον, διὰ νὰ ἀπορρίψῃ τὸ φορτίον. Ὁ τολμηρὸς ἀναβάτης ἐκράτει σταθερῶς τὸ κάθισμά του, καὶ ὁ ἄγων κατήντα πᾶσαν στιγμὴν τρομερώτερος. Τέλος, τόσον ὀρμητικὸς ἐγένετο ὁ δρόμος τοῦ πωλαρίου, καὶ μὲ τόσον μανιακὴν ἀπελπισίαν ἐπροσπαθοῦσε ν' ἀποτινάξῃ τὸν νικητὴν αὐτοῦ, ὥστ' ἔσπασε μέγα

τι αἵματηρὸν ἄγγειον, καὶ ἀπέθανε πάραυτα. Ὁ Γεώργιος δὲν ἐβλάβη μὲν, ἀλλ' ἐστενοχωρήθη πολὺ διὰ τὸ ἀνέλπιστον τοῦτο τῆς ἀνδραγαθίας αὐτοῦ ἀποτέλεσμα. Ταχέως ἐφθασαν πρὸς αὐτὸν οἱ σύντροφοί του, καὶ ἶδαν νεκρὸν τὸ ὦρατον πωλάριον. 'Τί θέλει εἰπεῖν ἡ μήτηρ σε; ποῖος νὰ τῆς τὸ εἶπῃ;' ἦσαν οἱ πρῶτοι λόγοι των. Μετ' ὀλίγον ἐκαλέσθησαν ὅλοι εἰς τὸ πρόγευμα· ἀφοῦ δ' ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν, εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ Οὐασιγκτῶνος, 'Αἱ, κύριοι, ἴδετε ποῦποτε εἰς τὰς περιδιαβάσεις σας τὸ ὦρατόν μου ἀνήμερον ἀλογάκιον;' Κανεῖς δὲν ἀπεκρίθη, καὶ ἡ μήτηρ ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησιν· τότε εἶπεν ὁ υἱὸς τῆς Γεωργίας, — 'Τὸ ἀνήμερόν σου ἀλογάκιον, μήτερ, ἐψόφησε.' Τὴν ἰστορήσας δὲ τὰ πάντα μὲ ἀκριβείαν. Χρῶμά τι δυσαρρεσκείας, τὸ ὁποῖον κατὰ πρῶτον ἔβαψε τὴν παρειάν της, ἐπέρασε ταχέως· εἶπε δὲ μόνον μὲ ἀταραξίαν ψυχῆς ἡ σοφὴ μήτηρ, — 'Μὲ λυπεῖ ὁ χαμὸς τοῦ πωλαρίου, ἀλλὰ μὲ εὐφραίνει ὁ υἱός μου, ὅστις πάντοτε λέγει τὴν ἀλήθειαν.'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘΟΜΙΛΟΤΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

ΕΠΕΙΔΗ ἡ γλῶσσα εἶναι κοινὸν καὶ δημοτικὸν ὅλων τῶν ὁμογλώσσων κτῆμα, τόση μόνον ἐξουσία συγχωρεῖται εἰς τοὺς καλλωπιστάς αὐτῆς, ὅση δὲν τοὺς κάμνει ἀκατανοήτους εἰς τὸν ἀπαίδευτον λαόν. Εἶναι ὅμως καὶ πολλότατα περιστάσεις, ἀναγκάζουσαι τὸν γράφοντα νὰ μεταχειρίζεται καὶ λέξεις ἀγνώστους εἰς τοὺς πολλούς· ἀλλ' ἔχει καὶ τοῦτου θεραπείαν, ἃν φροντίξῃ νὰ τὰς θέτῃ εἰς τόπον, ὅπου τρόπον τινὰ σχολιάζονται ἀπὸ τὰς συνοδευούσας λοιπὰς λέξεις, ἢ καὶ νὰ τὰς ἐξηγῇ μὲ ὑποσημείωσιν, διὰ νὰ γνωρίζονται εἰς τὸ ἐξῆς ἀπ' ὅλους. Ἄν ἦναι χρέος τῶν λογίων νὰ συγκαταβαίνωσιν εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν χυδαίων, διὰ νὰ μὴν ἀκούωσι κατὰ πᾶσαν ὥραν ἀπ' αὐτοὺς τὸ,

Ἄμαθέστερον πῶς εἰπὲ καὶ σαφέστερον,

χρεωστοῦν ὅμως καὶ οἱ χυδαῖοι νὰ ἀναβαίνωσι κατὰ μικρὸν πρὸς τοὺς λογιωτέρους, διὰ νὰ μὴν ἀποχυδαῖσθωσιν ὁλότελα. Δὲν εἶναι δίκαιον οὐτ' οἱ ἰδιῶται νὰ καταδικασθῶσιν εἰς τὴν ἀκαταληψίαν τῆς γλώσσης, διὰ τὴν ἄλογον ὀρεξίν τῶν ζητούντων νὰ ἀναστήσωσι τὴν παλαιὰν γλῶσσαν, οὔτε πάλιν οἱ λόγοι νὰ καταφρονήσωσι, πρὸς χάριν τῶν ἀπαιδευτῶν, τὸν καλλωπισμὸν καὶ πλουτισμὸν τῆς γλώσσης. Ἡ ἀνάστασις εἶναι ἀδύνατος· μέρος τί μόνον ἀπὸ τὸν πλοῦτον τοῦ νεκροῦ τούτου μᾶς ἐσυγχωρήθη νὰ κληρονομήσωμεν, καὶ νὰ συναρμώσωμεν μὲ τὴν κοινὴν γλῶσσαν. — ΚΟΡΑΝΣ.